

Suprematizem. 34 risb Suprematism. 34 Drawings

✦ **KAZIMIR MALEVIČ**

V slovenščino prevedli / Translated to Slovene by:
BLAŽ ŠEF, NATALIJA MAJSOVA, KRISTINA PRANJIC

SLAVICA TERGESTINA
European Slavic Studies Journal

ISSN 1592-0291 (print) & 2283-5482 (online)

VOLUME 22 (2019/I), pp. 292-298
DOI 10.13137/2283-5482/24700

Prijatelji so si zadali nalogo, da izdajo brošuro z mojimi suprematističnimi deli. Navkljub njihovi želji, da bi jih objavili v celoti, jim je to le delno uspelo. Brošura je izšla v črni in sivi barvi, v njej pa je bilo objavljeno zgolj manjše število del. Finančne razmere niso dopuščale, da bi jih objavili v ustrezni obliki. Suprematizem se deli na tri obdobja po številu kvadratov – črni, rdeči in beli kvadrat; črno, barvno in belo obdobje. Bele oblike na belem so bile naslikane v zadnjem obdobju. Vsa tri razvojna obdobja so se zvrstila med letoma 1913 in 1918. Njihov razvoj je potekal v skladu s poglavitnim načelom ekonomičnosti: da je mogoče z eno ravnino posredovati silo statike ali vidnega dinamičnega mirovanja.

Če so vse dosedanje oblike ta občutek povezanosti izražale zgolj z množico najrazličnejših odnosov med seboj povezanih oblik, ki sestavljajo nek organizem, je suprematizmu s pomočjo ekonomske geometrije ta učinek uspelo doseči na eni ravnini oz. v eni prostornini. Če je vsaka oblika izraz čiste utilitarne popolnosti, potem tudi suprematistična oblika ni nič drugega kot znak dokončne utilitarne popolnosti konkretnega sveta prihodnosti. Oblika jasno odraža dinamičnost stanja in kakor da kaže letalu pot v vesolje, vendar ne z uporabo motorja in nerodnih, slabo skonstruiranih strojev, temveč z načrtnim vključevanjem oblike v naravno delovanje, upošteva medsebojni magnetizem oblik, da bo lahko nato nova oblika sestavljena iz vseh elementov naravnih sil njenih odnosov in zato ne bo potrebovala motorja, kril, koles ali goriva. Njeno telo, ki bo tvorilo celoto, ne bo sestavljeno iz raznolikih organizmov.

Suprematistični stroj, če se lahko tako izrazim, bo monoliten, brez kakršnih koli vezi. Izdelan bo iz vseh elementov, podobno kakor zemeljska obla, ki vsebuje življenje v svoji popolnosti, tako da se bo vsako suprematistično telo vključilo v naravno organizacijo in oblikovalo

nov satelit; treba je le odkriti vzajemne odnose med dvema telesoma, ki drvita skozi vesolje. Med Zemljo in Luno lahko zgradimo povsem opremljen, nov suprematistični satelit, ki si bo začrtal novo pot po orbiti. Če opazujemo suprematistične oblike v gibanju, lahko sklepamo, da je najbližjo pot do nekega planeta mogoče prepotovati samo s spiralnim gibanjem med medplanetarnimi suprematističnimi sateliti, ki bodo od enega do drugega planeta potovali v ravni črti, sestavljeni iz takšnih obročev. Pri delu s suprematizmom sem odkril, da njegove oblike nimajo nič skupnega z zemeljsko tehnologijo. Vsi tehnološki organizmi so pravzaprav zgolj majhni sateliti – ves živi svet je pripravljen, da poleti v vesolje in tam zavzame svoje posebno mesto. Navsezadnje je vsak izmed teh satelitov opremljen z razumom in zmožen živeti svoje lastno življenje. Sredi velikanskih in kaotičnih razsežnosti planetarnih sistemov je prišlo do razpršitve, nekatera stanja so se ločila od drugih in osnovala lastna življenja, tako da so ustvarila svoj ustroj sveta in se med seboj povezala, da bi zavarovala svoje življenje in ušla katastrofi. Tako kot abstrakcija so se suprematistične oblike spremenile v utilitarne popolnost. Nimajo več stika z Zemljo, opazovati in preučevati pa jih je moč kot posamične planete ali kot sistem v celoti. Ko pravim, da nimajo stika z Zemljo, ne mislim na odcepitev in zapuščanje Zemlje, ampak na konstruiranje prototipov tehnoloških organizmov za suprematistično prihodnost, ki jih določa čista utilitarne nujnost – in ta nujnost ostaja vez med njimi. Vsi organizmi utilitarne tehnologije imajo enak cilj in namen ter iščejo možnost prodreti v polje, ki ga vidimo na suprematističnem platnu. Kaj pravzaprav je platno? Kaj je upodobljeno na njem? Če preučimo platno, bomo v njem prepoznali okno, skozi katero se nam razkriva življenje. Suprematistično platno prikazuje bel prostor, in ne modrega. Iz očitnih razlogov – modra namreč ne izraža realne podobe neskončnega. Kot da bi se vidni žarki

zadevali v kupolo, ki bi jim preprečevala prodreti v neskončnost. Suprematistična neskončna bela barva pa vidnim žarkom omogoča, da se neomejeno širijo. Vidimo lahko telesa v gibanju, a ugotoviti moramo še, kakšno je njihovo gibanje in kakšna pravzaprav sploh so. Potem ko sem odkril ta sistem, sem začel raziskovati prehodne oblike, ki jih je treba razkriti in preučiti njihovo bistvo – in tako so vstopile v red stvarnega sveta. Odkrivanje terja veliko dela. Konstrukcija suprematističnih oblik barvnega obdobja ni na nikakršen način povezana z estetsko nujnostjo bodisi barve, oblike bodisi lika, enako velja za črno in belo obdobje. Načeli črne in bele energije, ki sta za suprematizem najpomembnejši, sta namenjeni odkrivanju oblik delovanja. S tem mislim na čisto utilitarno potrebo po ekonomični redukciji, ki povzroči izginjanje barve. Izraz barve ali odtenka v delih ni odvisen od estetike, ampak od splošnega izvora snovi, od sestave elementov, ki tvorijo prav to kepo ali obliko energije. Če vsaka oblika ali vsaka generična snov predstavlja energijo, ki obarva njeno gibanje, potem se snov skozi proces neskončnega ustvarjanja preobrazi, ustvarijo se nove energetske zmesi; vsako zaporedje gibov iz ekonomičnih razlogov spremeni obliko, posledično pa se spremeni tudi barva. Mesto je kot oblika energetske kompozicije materialov izgubilo svoje barve, tako da ga določajo le še odtenki, med katerimi prevladujejo odtenki črne in bele barve.

(Da bi analizirali gibanje barve kot energije, bi morali ponoviti moja preučevanja barv iz leta 1917.)

Omenil sem že, da imata v suprematizmu črna in bela barva vlogo dveh energij, ki razkrivata obliko. To velja v tistih primerih, ko se na platnu konstruirajo načrti prostorskega suprematizma. V stvarnem, otipljivem delovanju ne igrajo nobene vloge, saj je zaznavanje oblike prepuščeno svetlobi, v oblikah realnega suprematizma pa ostajata samo črna

in bela. Iz njiju izhajajo vse gradacije energije snovi, tj. prihaja nova doba novih materialov brez barve in odtenkov. (Menim, da bela in črna izhajata iz barvnega spektra.)

Zgodovinski razvoj suprematizma je šel skozi tri stopnje: črno, barvno in belo. Vsa obdobja so se odvijala na ravnini, kakor da bi označevala načrte za prostorska telesa prihodnosti. In res, v danem trenutku je suprematizem rasel v prostorskem času nove arhitektonske konstrukcije. Tako suprematizem vzpostavlja svoj odnos z Zemljo, vendar zaradi svojih ekonomičnih konstrukcij spreminja arhitekturo zemeljskih stvari in se, širše gledano, združuje s prostorom gibljivih monolitnih mas v planetarnem sistemu.

Raziskave so me privedle do spoznanja, da se v suprematizmu skriva zamisel za nov stroj, nov pogon organizma, ki ne bo odvisen od koles, pare ali plina.

(O tem je treba napisati več študij.)

Eden od temeljev suprematizma je izkušnja in praksa prirodnega, ki nam omogoča preseči teoretično raven sveta ter jo nadomestiti z izkušnjami in delovanjem, da bi se vsi vključili v vseobsegajoče ustvarjanje.

Odnos suprematizma do materiala nasprotuje vse večji agitaciji za materialno kulturo – pozivu k estetiki; obdelava površine materiala je namreč psihoza sodobnih umetnikov. Namesto da bi lik razvijali skozi utilitarno popolnost ekonomske nujnosti, pri tem zanemarili naravno preobrazbo in svoje delo usmerili tja, kjer zanj obstaja tehnološka, ne pa tudi estetska nujnost, skrbijo za videz organizma.

Trije suprematistični kvadrati vzpostavljajo določen pogled na svet in njegov ustroj. Poleg čistega ekonomičnega gibanja oblike povsem

nove, bele ureditve sveta, beli kvadrat spodbuja tudi zasnovo sveta kot »čistega delovanja«, ki bi bilo dojeta kot samospoznanje sredi čiste utilitarne popolnosti »vsečloveka«. V vsakdanjem življenju ima tudi naslednje pomene: črni kvadrat je znak ekonomičnosti, rdeči znak revolucije in beli znak »čistega delovanja«.

Beli kvadrat, ki sem ga naslikal, mi je dal priložnost, da ga raziščem in ustvarim brošuro na temo »čistega delovanja«.

Črni kvadrat je vzpostavil ekonomičnost, ki sem jo v umetnost vpeljal kot njeno peto dimenzijo.

Problem ekonomičnosti je moj stolp, s katerega opazujem in preučujem vse pojave predmetnega sveta, česar ne počnem več s čopičem, ampak peresom. Zdi se, da s čopičem ni mogoče doseči tistega, kar je mogoče s peresom. Čopič je razcefran, zato je ne more doseči možganskih vijug, medtem ko lahko pero prodre globlje.

Čudna reč – trije kvadrati nam kažejo pot, beli kvadrat pa nosi v sebi beli svet (ustroj sveta) in z njim vzpostavlja znak čistosti človekovega ustvarjalnega življenja. Kako pomembne so barve kot znamenja, ki nam kažejo pot!

Pojavila se bo vrsta razprav o barvah, o črni in beli, in te razprave bo kronala pot rdeče in bele popolnosti.

(Če govorim o beli, ne mislim na njene trenutne politične konotacije.)

V povsem barvnem gibanju trije kvadrati prikazujejo izginevanje barv v belem.

Suprematizem izključuje slikarstvo. Slikarstvo je davno preživeto in celo umetnik je le predsodek iz preteklosti.

O teh zadevah sem govoril že v svoji brošuri *Mi kot utilitarna popolnost*.

Na samo treh straneh, kolikor so mi jih dali na razpolago, je nemogoče pojasniti vse dosedanje delo. Določil sem načrt za suprematistični sistem in z njim mladim arhitektom v širokem pomenu besede poverjam skrb za nadaljnji razvoj arhitektonskega suprematizma, saj v njem vidim nov sistem arhitekture.

Jaz sem se umaknil v zame novo sfero mišljenja, in ko bo v moji moči, bom razkril, kaj sem dognal v neskončnem prostoru človeške lobanje.

Naj živi enotni sistem svetovne arhitekture na Zemlji.

Naj živi Unovis, ki ustvarja in vzpostavlja novo v svetu.

K. MALEVIČ

Vitebsk, 15. december 1920